

TAIT. Prāt. 3, 1. 24, 3. Verz. d. B. H. 160, 17. प्रथम° P. 6, 2, 56. Schol. ३° Nir. 2, 3. °खसूचि der als Grammatiker mit der Nadel in die Luft fährt so v. a. schlecht beschlagen in der Grammatik Schol. zu P. 2, 1, 53.

वैयाकरणास्तित्न् ein einem Grammatiker als Lohn geschenkter Elephant zu 6, 2, 65. °भार्य der eine Grammatikerin zur Frau hat Vop. 6, 14.

वैयाकरणभूषण n. Titel des Werkes eines Grammatikers Colebr. Misc. Ess. I, 263. II, 42. HALL 78. Verz. d. Oxf. H. 177, a, No. 402. °सार ebend. Colebr. Misc. Ess. II, 42. — Vgl. वृद्ध°.

वैयाकरणासिद्धातमञ्जूषा f. desgl. Colebr. Misc. Ess. II, 42. Verz. d. Oxf. H. 177, b, No. 403.

वैयाकर्त adj. = व्याकृत gaṇa prasaḍi zu P. 5, 4, 38.

वैयाव्य adj. von व्याख्या; स° = सव्याव्य mit einer Erklärung versehen MBh. 1, 50. 12, 1353. 1839.

वैयाघ्र (von व्याघ्र) 1) adj. a) vom Tiger kommend, aus Tigerfell gemacht, mit Tigerfell bezogen AV. 8, 7, 14. चर्मन् Kāc. zu P. 4, 2, 12. LĪT. 9, 2, 22. KAUC. 17. HARIV. 13121. R. 3, 7, 8. 4, 25, 25. VARĀH. BRH. S. 44, 13. Verz. d. Oxf. H. 46, a, 41. °कोश MBh. 4, 1336. रथ P. 4, 2, 12. AK. 2, 8, 2, 21. H. 755. MBh. 2, 2063. 7, 3892. 8, 3598. in ein Tigerfell gehüllt 4, 1739. — b) von Vjāghra herrührend: धर्मा: Verz. d. Oxf. H. 266, b, 25. — 2) n. Tigerfell AV. 4, 8, 4. ÇĀṆKH. ÇA. 14, 33, 26. HARIV. 6199. °परिवारित MBh. 2, 1854. 7, 268. °परिवारण 5, 2837. 7104. R. 7, 23, a, 32.

वैयाघ्रपदी f. zu वैयाघ्रपद्य zu Vjāghrapad in Beziehung stehend WEBER, Nax. 2, 392. patron.: °पुत्र N. pr. eines Lehrers BRH. ĀR. UP. 6, 5, 1.

वैयाघ्रपद्य 1) adj. von Vjāghrapad herrührend: वार्तिक Verz. d. Oxf. H. 176, a, N. 1. — 2) m. patron. von Vjāghrapad gaṇa gāḍi zu P. 4, 1, 105. ÇAT. BR. 10, 6, 7, 1. 8. LĪT. 6, 9, 17. KĀND. UP. 5, 2, 3. 14, 1. MBh. 4, 224. 1144. 13, 634 (nach der Lesart der ed. Bomb.). pl. PRAVARĀDH. in Verz. d. B. H. 87, 35.

वैयाघ्रपाद MBh. 13, 634 fehlerhaft für वैयाघ्रपद्य.

वैयाघ्र्य (von व्याघ्र) adj. tigerähnlich: आसन Art zu sitzen Verz. d. Oxf. H. 11, a, N. 1.

वैयार्त adj. = वियात P. 5, 4, 36, VArtt. 5.

वैयात्य n. nom. abstr. von वियात gaṇa ṭṭaḍi zu P. 5, 1, 123. Drestigkeit, Unverschämtheit P. 7, 2, 19. Spr. (II) 368. RĀGA-TAR. 5, 384.

वैयावृत्ति, °कर als Bed. von भोगिन् H. an. 2, 278.

वैयावृत्य (!), धर्मवैयावृत्य करोति BURN. Intr. 273, N. 2. °कर ein geistlicher Diener (bei den Buddhisten) VJUTP. 203. Man könnte वैयावृत्य von व्याप्त vermuthen.

वैयास adj. von Vjāsa herrührend ÇAC. 20, 82; vgl. Verz. d. Oxf. H. 118, a, No. 194.

वैयासिक m. patron. von Vjāsa P. 4, 1, 97, VArtt. Vop. 7, 1. 5. MBh. 12, 8485. 12044. Spr. 2871. Bhāg. P. 1, 18, 3. 16. 2, 3, 18. 25. 6, 3, 20. 10, 1, 14.

वैयासि m. desgl. Bhāg. P. 3, 22, 37.

वैयासिक adj. (f. ई) von Vjāsa herrührend, von ihm verfasst u. s. w.: शमगिर: Spr. 2828. सरस्वती PRAB. 98, 8. संकृता MBh. 1, 1. 234 und Bhāg. P. in den Unterschrr. der Adhijā.

वैयास्क. In RV. Prāt. 17, 25 heisst es: न दाशतय्येकपदा काचिदस्तीति वैयास्कः. Man hat die Wahl वैयास्कः (von वियास्क) oder वै यास्कः

zu lesen. Gegen dieses spricht, dass वै im Prāt. nicht gebraucht wird, gegen beides der metrische Fehler. Wir sind daher geneigt वै für interpoliert und als ursprüngliche Lesart °ति यास्कः anzusehen, wobei यास्कः nach vedischer Art mit Vocaleinschub dreisilbig — u — u zu sprechen wäre.

वैयुष्ट adj. = व्युष्ट दीयते कार्य वा P. 5, 1, 97.

वैय° s. वैय°.

वैर (von वीर) 1) adj. feindlich, rächerisch: कर्त्र AV. 10, 1, 19. — 2)

n. SIDDH. K. 249, b, 2. am Ende eines adj. comp. f. स्त्री. Feindschaft, Feindseligkeit, Fehde AK. 1, 1, 2, 25. H. 730. AV. 12, 5, 28. PAÑĀV. BR. 16, 1, 12. P. 4, 3, 125 (AK. 3, 6, a, 4). वानरराजिन R. 1, 1, 60. कारण (Veranlassung, Ursache) वैरस्य 4, 8, 29. °कारण BHATT. 9, 117. दंपत्योरन्यो-

ऽन्यम् VARĀH. BRH. S. 5, 97. स्नेहात्, वैरतम् Spr. (II) 259. °स्नेहयोः पारमनासाय RĀGA-TAR. 4, 108. वैर, मैत्र BHĀG. P. 7, 9, 41. वैरं पञ्चसमुत्थानम् — स्त्रीकृतं वास्तुजं वाग्जं सप्तापत्तापराधजम् Spr. 5038. स्वभाविक

PAÑĀT. 66, 10. वैरं तवायं हि निजः प्रकर्षः (wo wir Feind sagen würden) KATHĀS. 32, 193. नायं वैरं विस्मरते कदाचित् MBh. 3, 15705. (सत्तः) स्म-

रति सुकृतान्येव न वैराणि कृतान्यपि Spr. 5329. न वैराण्यभिज्ञानति 4384. मित्रैरपि भूपानां ज्ञायते वैरम् VARĀH. BRH. S. 8, 4. तेषामथामुराणां च पुनर्वैरमज्ञायत KATHĀS. 46, 223. नैव तिष्ठति तदैरं पुष्करस्थमिवोदकम्

Spr. (II) 384. दानेन वैराण्यपि याति नाशम् 2766. न चापि वैरं वैरण व्युपशाम्यति 3233. नहि वैराणि शाम्यन्ति दीर्घकालं धृतान्यपि MBh. 5, 2642.

नहि वैराणि शाम्यन्ति कुले 12, 5205. न वैरमुदीपयति प्रशातम् Spr. 4353. उपशातवैरा VARĀH. BRH. S. 8, 30. विगत° adj. 32, 22. निवृत्त° adj. 29. न

वैरं कुर्वति केनचित् Spr. (II) 153. R. 2, 21, 15. अकर्ता च वैराणाम् KĀM. NĪTIS. 4, 30. कृत° adj. MBh. 12, 5160. R. 1, 37, 1 (58, 1 GORR.). 4, 3, 22.

Spr. (II) 1864. अन्योऽन्यकृत° 384. fg. यस्य वै लोकवीरेण बद्धं वैरं म-

हात्मना R. 5, 38, 49. पूर्वबद्ध° adj. 4, 53, 14. बद्धवैरस्य रान्तैः 5, 6, 11. ÇĀK. 48. सार्धम् RĀGA-TAR. 6, 194. Bhāg. P. 8, 7, 39. Liṅga-P. bei Muir,

ST. 4, 325, 23 (विद्ध° fälschlich). 326, 6. सपत्नी ते कथं वैरं न पातयेत् R. GORR. 2, 7, 31. तेन वैरं समासज्य Spr. 4701. वैरमारभते 2948. मित्राड-

त्पादितं वैरमपि मूलं निकृत्तति 2203. प्रयुक्तं रान्तैः सक्तं वैरम् R. 3, 67, 12. उपगृह्य वैराणि MBh. 12, 5206. वैरस्यातं संविधाय 3, 15705. नृपा-

णां वैरं विधाय Bhāg. P. 4, 11, 55. यद्धं वैरं दुस्त्यजमत्यजः 4, 12, 2. °त्याग JOGAS. 2, 35. °निलयो निषादः R. 1, 2, 13. °प्रकोप VARĀH. BRH. S. 20, 9.

°निर्वन्धः कृतो राजमुखेन MBh. 1, 1166. °साधन PAÑĀT. 81, 24. पूग° Feindschaft mit Vielen MBh. 5, 1085. 1224. मित्र° VARĀH. BRH. S. 53, 117.

स° (रिपु) Spr. (II) 3234. Als m.: महांतं (महान्तः संक्रोरो येन तन्महा-

तम् NILAK.; sehr häufig steht मक्तं n. st. महातम् m.) वैरमास्थिताः (आश्रिताः ed. Bomb.) MBh. 1, 1155. न मे वैरो निवसते (besser वैरं प्रव-

सति die neuere Ausg.) HARIV. 6059. — Vgl. निर्वैर (adj. mit loc. BHAG. 11, 55), प्रति°, शुष्क°.

वैरक am Ende eines adj. comp. von वैर 2): मुक्त° Bhāg. P. 4, 4, 11.

वैरकर adj. Feindschaft bewirkend, — hervorruhend: द्यूत M. 9, 227. बद्ध° VARĀH. BRH. S. 10, 20.

वैरकरण n. das Bewirken —, Erregen von Feindschaft R. 3, 13, 7. वैरकार adj. = वैरकर P. 3, 2, 23.

वैरकारक adj. dass.: प्रक्रिया वैरकारिका MBh. 12, 4141.